ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY

z 21. júna 2013,

ktorým sa stanovuje, že Belgicko neprijalo účinné opatrenia v reakcii na odporúčanie z 2. decembra 2009

(2013/369/EÚ)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 126 ods. 8,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

keďže:

(1) Podľa článku 126 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa členské štáty majú vyhýbať nadmerným deficitom verejných financií.

(2) Pakt stability a rastu vychádza z cieľa zdravých verejných financií, ktoré sú prostriedkom na posilňovanie podmienok pre cenovú stabilitu a silný udržateľný rast smerujúci k vytváraniu pracovných miest. Pakt stability a rastu obsahuje nariadenie Rady (ES) č. 1467/97 zo 7. júla 1997 o urýchľovaní a objasňovaní vykonania postupu pri nadmernom schodku [1], ktoré bolo prijaté s cieľom ďalej podporiť rýchle odstránenie nadmerných deficitov verejných financií.

(3) Rada 2. decembra 2009 na základe odporúčania Komisie podľa článku 126 ods. 6 ZFEÚ rozhodla, že v Belgicku existuje nadmerný deficit [2]. V ten istý deň a tiež na základe odporúčania Komisie Rada prijala podľa článku 126 ods. 7 ZFEÚ odporúčanie (ďalej len „odporúčanie Rady z 2. decembra 2009“), v ktorom požiadala belgické orgány, aby v strednodobom rámci prijali opatrenia s cieľom znížiť do roku 2012 deficit pod 3 % HDP.

(4) Aby sa deficit verejných financií vierohodným a udržateľným spôsobom znížil pod 3 % HDP, belgickým orgánom sa odporučilo konkrétne a) v roku 2010 vykonať opatrenia na zníženie deficitu plánované v návrhu rozpočtu na rok 2010 a posilniť plánované fiškálne úsilie v rokoch 2011 a 2012; b) v období rokov 2010 – 2012 zaistiť ročné priemerné fiškálne úsilie vo výške 0,75 % HDP, čím by sa takisto malo prispieť k znižovaniu pomeru hrubého dlhu, ktorý by sa približoval k referenčnej hodnote uspokojivým tempom, a to tým, že by sa obnovila primeraná úroveň primárneho prebytku; c) špecifikovať opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na dosiahnutie odstránenia nadmerného deficitu do roku 2012, ak to umožnia cyklické podmienky, a na urýchlenie znižovania deficitu, ak sa hospodárske alebo rozpočtové podmienky zlepšia oproti očakávaniam v čase vydania odporúčaní týkajúcich sa postupu pri nadmernom deficite, a d) posilniť mechanizmy monitorovania, aby sa zabezpečilo dodržanie rozpočtových cieľov. Rada vo svojich odporúčaniach stanovila lehotu 2. júna 2010, do ktorej sa v súlade s článkom 3 ods. 4 nariadenia (ES) č. 1467/97 mali prijať účinné opatrenia.

(5) Podľa prognózy útvarov Komisie z jesene 2009, ktorá tvorila základ pre odporúčanie Rady z 2. decembra 2009, malo v roku 2010 dôjsť k rastu belgického hospodárstva o 0,6% a v roku 2011 o 1,5 %. Rok 2012 nebol v horizonte uvedenej prognózy, no na základe hypotézy, že do roku 2015 dôjde k postupnému odstráneniu vysokej negatívnej produkčnej medzery, sa na rok 2012 očakával vyšší rast než na rok 2011. V roku 2010 bol rast HDP oveľa vyšší, než sa očakávalo v uvedenej prognóze, a v roku 2011 bol o niečo vyšší než odhadovaná úroveň 1,5 %, v roku 2012 však došlo k poklesu belgického hospodárstva o 0,2 %.

(6) Komisia 15. júna 2010 dospela k záveru, že na základe prognózy jej útvarov z jari 2010 Belgicko prijalo účinné opatrenia v súlade s odporúčaním Rady z 2. decembra 2009 s cieľom znížiť deficit verejných financií pod referenčnú hodnotu 3 % HDP a vyjadrila presvedčenie, že v rámci postupu pri nadmernom deficite preto v tom čase neboli potrebné žiadne ďalšie kroky.

(7) Na základe prognózy útvarov Komisie z jesene 2011 existovali jasné dôkazy toho, že odporúčanie týkajúce sa postupu pri nadmernom deficite z roku 2009 sa pravdepodobne nedodrží, keďže krátko pred uplynutím lehoty a vzhľadom na ešte neexistujúci rozpočet na rok 2012 a skutočnosť, že dovtedy dosiahnuté fiškálne úsilie sa ani zďaleka nepribližovalo odporúčanému úsiliu, bola prahová úroveň 3 % HDP ešte stále výrazne prekročená.

[1] Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 6.

[2] Ú. v. EÚ L 125, 21.5.2010, s. 34. Všetky dokumenty týkajúce sa postupu pri nadmernom deficite v Belgicku môžete nájsť na webovej lokalite: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/deficit/countries/belgium_en.htm

Komisia preto vyjadrila svoje obavy a nabádala Belgicko, aby včas prijalo nevyhnutné opatrenia a predišlo sprísneniu postupu pri nadmernom deficite. V decembri 2011 sa novovytvorená belgická vláda dohodla na návrhu rozpočtu. 11. januára 2012 dospela Komisia k záveru, že vzhľadom na makroekonomický scenár prevládajúci v tom čase (odhadovaný rast 0,9 % podľa prognózy útvarov Komisie z jesene 2011), opatrenia na konsolidáciu rozpočtu a dodatočné zmrazenie dosiahne deficit v roku 2012 úroveň 2,9 % HDP. Komisia sa z toho dôvodu domnievala, že v tom čase neboli v rámci postupu pri nadmernom deficite v Belgicku potrebné žiadne ďalšie kroky.

(8) Nové posúdenie opatrení, ktoré prijalo Belgicko na korekciu nadmerného deficitu do roku 2012 v reakcii na odporúčanie Rady z 2. decembra 2009, vedie k týmto záverom:

— Podľa oznámených údajov v rámci postupu pri nadmernom deficite o deficite verejných financií v roku 2012, ktorých správnosť overila Komisia (Eurostat), predstavoval deficit v roku 2012 3,9 % HDP. Čiastočne to bolo z dôvodu naliehavej potreby rekapitalizácie bankovej skupiny Dexia koncom roku 2012, čo malo negatívny vplyv na deficit verejných financií vo výške 0,8 % HDP. Lehota by sa však nedodržala ani bez tejto operácie, keďže deficit aj bez negatívneho vplyvu tohto jednorazového opatrenia predstavoval 3,2 % HDP. Okrem toho rozpočet na rok 2012 obsahoval rozsiahle jednorazové opatrenia na zníženie deficitu, ktoré sa odhadovali približne na 0,4 % HDP.

— Primárne saldo sa zlepšilo z deficitu 1,9 % HDP v roku 2009 na 0,4 % HDP v roku 2010 a v roku 2011 sa celkovo stabilizovalo. V roku 2012 sa primárne saldo v dôsledku vplyvu rekapitalizácie skupiny Dexia zhoršilo; bez nej by primárne saldo zaznamenalo prebytok 0,3 % HDP.

— Priemerné ročné fiškálne úsilie od roku 2010 sa odhaduje na 0,3 % HDP, čo je oveľa menej než 0,75 % HDP (úroveň, ktorú odporučila Rada). Ani po úprave o vplyv revidovaného rastu potenciálnej produkcie a zmien príjmov nedosahuje upravené priemerné fiškálne úsilie ani polovicu odporúčaného úsilia. Podľa vzostupného výpočtu by kumulatívny čistý vplyv diskrečných opatrení stálej povahy v období rokov 2010 - 2012 predstavoval približne 2 % HDP. Pri tomto výpočte sa zohľadnili opatrenia na zníženie deficitu, ako aj zvýšenie výdavkov, ktoré do určitej miery spôsobili politické rozhodnutia v minulosti (ako napr. úprava sociálnych dávok, rýchlo sa zvyšujúce mzdové dotácie pre podniky), ktoré konsolidačné úsilie čiastočne neutralizovali. Okrem toho vplyv týchto diskrečných opatrení vo výške 2 % HDP nestačil na vyrovnanie automaticky stúpajúceho vývoja v prípade verejných výdavkov v dôsledku starnutia obyvateľstva a súčasne na dosiahnutie odporúčaného zlepšenia štrukturálneho salda počas konsolidačného obdobia.

— Belgicko vykonalo v roku 2010 v rozsiahlej miere plánované opatrenia na zníženie deficitu, ktoré viedli k štrukturálnemu zlepšeniu HDP o 0,5 %, z toho 0,25 percentuálneho bodu vďaka silnému poklesu výdavkov na úroky. Nominálny deficit sa znížil z 5,6 % HDP v roku 2009 (z toho 0,6 percentuálneho bodu záporných jednorazových faktorov) na 3,8 % HDP a teda bol podstatne nižší ako cieľ 4,8 % HDP, ktorý belgické orgány oznámili v programe stability z januára 2010, z dôvodu neočakávane dobrých makroekonomických výsledkov. V roku 2010 sa HDP zvýšilo o 2,4 % v porovnaní s tempom rastu 0,6 % očakávaným v čase vydania odporúčania Rady z 2. decembra 2009.

— Napriek relatívne priaznivým makroekonomickým podmienkam v prvom polroku 2011 (ročný rast HDP vo výške 1,8 %) sa v prípade nominálneho salda v uvedenom roku zaznamenal len mierny pokles na 3,7 % HDP (v programe stability 2011 sa uvádzal cieľ 3,6 % HDP). Štrukturálne saldo sa v roku 2011 zhoršilo o 0,1 %. Belgicko teda zmeškalo príležitosť využiť relatívne priaznivé hospodárske podmienky na zníženie svojho deficitu, čiastočne z dôvodu patovej politickej situácie na federálnej úrovni od volieb v júni 2010 do decembra 2011.

— Novovytvorená belgická vláda v decembri 2011 zapracovala do rozpočtu na rok 2012 rad konsolidačných opatrení, ktoré podľa rozpočtu a programu stability na roky 2011 –2015 dosahovali približne 3 % HDP. V marci a októbri 2012 boli prijaté dodatočné opatrenia s cieľom vykompenzovať negatívny vplyv spomalenia hospodárskeho rastu na rozpočet. Na konci roku 2012 musela belgická a francúzska vláda navýšiť kapitál bankovej skupiny Dexia, aby sa napravila záporná pozícia čistých aktív a umožnilo sa vyriešenie krízovej situácie skupiny. V prípade Belgicka to znamenalo jednorazový negatívny vplyv na deficit vo výške 0,8 % HDP. Napriek mechanizmu posilneného monitorovania mal hospodársky pokles na príjmy štátu väčší vplyv ako sa očakávalo a viedol k deficitu 2,7 % HDP na federálnej úrovni (bez vplyvu opatrenia v súvislosti so skupinou Dexia a v porovnaní s cieľom 2,4 %). Z údajov oznámených v apríli 2013 v rámci postupu pri nadmernom deficite okrem toho vyplynulo, že miestna samospráva nedodržala svoj cieľ, pokiaľ ide o deficit (-0,3 % HDP namiesto -0,2 %), čo sa len čiastočne vykompenzovalo neočakávane dobrými výsledkami regiónov a obcí (-0,1 % HDP namiesto -0,2 %). Podľa odhadov sa štrukturálne saldo rozpočtu v roku 2012 zlepšilo o 0,5 percentuálneho bodu HDP. Rozsiahle opatrenia, ktoré prijala vláda, čiastočne vyrovnali zvyšujúce výdavky na

úroky, negatívny vplyv automatickej valorizácie miezd a sociálnych dávok v súvislosti s predchádzajúcou infláciou, ako aj veľký nárast výdavkov na starobné dôchodky.

— Verejný dlh sa zvýšil z 84,0 % HDP v roku 2007 na 99,6 % HDP v roku 2012. Dynamika deficitu a HDP vysvetľuje približne 6,5 percentuálneho bodu nárastu, zatiaľ čo vonkajšie faktory, najmä záchranné operácie vo finančnom sektore vo forme kapitálových injekcií, predstavujú približne 9 percentuálnych bodov.

(9) Belgicko prijalo niektoré opatrenia na posilnenie mechanizmu monitorovania, aby sa zabezpečilo, že budú dodržané fiškálne ciele, medzi ktoré patrí zriadenie monitorovacieho výboru v roku 2010 a posilnené monitorovanie plnenia rozpočtu v roku 2012. Pri prispôsobovaní fiškálneho rámca v záujme zabezpečenia toho, aby boli rozpočtové ciele záväzné na federálnej a subfederálnej úrovni a aby sa zvýšila transparentnosť pri rozdelení zaťaženia a zodpovednosť na rôznych úrovniach verejnej správy, sa však nedosiahol žiadny významný pokrok.

(10) Z toho vyplýva záver, že reakcia Belgicka na odporúčanie Rady z 2. decembra 2009 nie je dostatočná. Belgicko neodstránilo svoj nadmerný deficit do roku 2012. Fiškálne úsilie zďaleka nedosahuje úroveň, ktorú odporúčala Rada, a v roku 2011 dokonca úplne chýbalo,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Belgicko neprijalo účinné opatrenia v reakcii na odporúčanie Rady z 2. decembra 2009.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Belgickému kráľovstvu.

V Luxemburgu 21. júna 2013

Za Radu

predseda

M. NOONAN